

VIJEĆE EUROPE
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET MAČINKOVIĆ PROTIV HRVATSKE
(Zahtjev br. 29759/04)

PRESUDA

STRASBOURG
7. prosinca 2006.

U predmetu Mačinković protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

g. C.L. ROZAKIS, *predsjednik*,

gđa N. VAJIĆ,

g. A. KOVLER,

gđa E. STEINER,

g. K. HAJIYEV,

g. D. SPIELMANN,

g. S.E. JEBENS, *suci*,

i g. S. NIELSEN, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 16. studenog 2006. godine donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 29759/04) protiv Republike Hrvatske kojeg je 12. srpnja 2004. godine hrvatski državljanin, g. Marijan Mačinković („podnositelj zahtjeva“) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“).

2. Podnositelja zahtjeva je zastupala gđa L. Kušan, odvjetnica iz Ivanić-Grada. Hrvatsku je Vladu („Vlada“) zastupala njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 5. rujna 2005. godine Sud je odlučio Vladu obavijestiti o zahtjevu. Primjenjujući članak 29. stavak 3. Konvencije odlučio je istovremeno odlučiti o osnovanosti i dopuštenosti zahtjeva.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva je rođen 1945. godine i živi u Kloštar Ivaniću.

5. Dana 1. rujna 1999. godine Općinski sud u Ivanić Gradu donio je presudu naloživši određenom F.P. da podnositelju zahtjeva isplati određenu svotu novca. Dana 18. svibnja 2000. godine podnositelj zahtjeva je zatražio ovrhu navedene presude.

6. Dana 6. srpnja 2000. godine Općinski sud u Zagrebu donio je rješenje o ovrsi.

7. Dana 20. studenog 2000. godine sudski je ovršitelj pokušao sastaviti pljenidbeni popis imovine F.P.-a, no on je odbio surađivati.

8. Dana 19. prosinca podnositelj zahtjeva je obavijestio sud da je F.P. vlasnik motornog vozila i predložio pljenidbu istog. Dana 17. travnja 2001. godine sud je pozvao podnositelja zahtjeva da predujmi troškove izlaska ovršitelja, što je podnositelj zahtjeva učinio 25. travnja 2001. godine. Dana 12. travnja 2002. godine sud je zakazao još jedno uredovanje za 3. lipnja 2002. godine, koje nije bilo uspješno jer je F.P. još jednom odbio surađivati.

9. Po daljnjem prijedlogu podnositelja zahtjeva sud je dana 26. rujna 2002. godine odlučio da će nakon što podnositelj zahtjeva predujmi troškove biti zakazano još jedno uredovanje.

10. Podnositelj zahtjeva je 20. veljače 2003. godine zatražio do suda da F.P.-u privremeno oduzme putovnicu. Nakon toga traženja sud je 1. srpnja 2003. godine od Ministarstva unutarnjih poslova zatražio podatak je li F.P. vlasnik određenog motornog vozila. Ministarstvo je 22. srpnja 2003. godine odgovorilo negativno.

11. Podnositelj zahtjeva je tada 8. rujna 2003. godine zatražio još jedno uredovanje ovršitelja.

12. Međutim, dana 24. svibnja 2004. godine spis predmeta ustupljen je novo osnovanom Općinskom sudu u Zaprešiću.

13. Budući je supruga F.P.-a tijekom uredovanja ovršitelja 25. listopada 2004. godine predočila dokaz o tome da je F.P. platio dio iznosa koji je dugovao podnositelju zahtjeva, uredovanje je odgođeno uz suglasnost punomoćnika podnositelja zahtjeva.

14. Međutim, F.P. nije podmirio ostatak svoje obveze i stoga je 24. prosinca 2004. godine podnositelj zahtjeva zatražio još jedno uredovanje ovršitelja. Uredovanje je održano 8. ožujka 2005. godine te je izrađen pljenidbeni popis.

15. Dana 29. rujna 2005. godine podnositelj zahtjeva je zatražio da sud zakaže javnu dražbu. Dražba je bila zakazana za 22. studenoga 2005. godine.

16. Čini se da je ovršni postupak još uvijek u tijeku pred prvostupanjskim sudom.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

17. Članak 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 49/2002 od 3. svibnja 2002. godine – „Ustavni zakon“) glasi kako slijedi:

(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud ili u slučaju kad se osporenim pojedinačnim aktom grubo vrijeđaju ustavna prava, a potpuno je razvidno da bi nepokretanjem ustavnosudskog postupka za podnositelja ustavne tužbe mogle nastati teške i nepopravljive posljedice.

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu zbog nedonošenja akta u razumnom roku iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti ... .

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni sud će odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog prava ... Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.“

18. Prema sudskoj praksi Ustavnoga suda, ustavne tužbe podnesene na temelju članka 63. u kontekstu ovršnoga postupka trebalo je proglasiti nedopuštenima. U svojoj odluci br. U-III A/1165/2003 od 12. rujna 2003. godine Ustavni sud je članak 63. tumačio kako slijedi:

„Prema odredbi članka 63. stavka 1. Ustavnog zakona, Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije nego što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud ili u slučaju kad se osporenim pojedinačnim aktom grubo vrijeđaju ustavna prava, a potpuno je razvidno da bi nepokretanjem ustavnosudskog postupka za podnositelja ustavne tužbe mogle nastati teške i nepopravljive posljedice.

U predmetu podnositelja, ustavna tužba podnijeta je zbog neprovođenja ovrhe na temelju pravomoćnog akta, kojim je već odlučeno o pravima i obvezama stranke-

Imajući u vidu navedene odredbe Ustavnog zakona, ..., ocjena je Ustavnoga suda da povodom predmetne ustavne tužbe ne postoje pretpostavke za postupanje u smislu odredbe članka 63. Ustavnog zakona.“

U svojoj odluci br. U-III A/781/2003 od 14. svibnja 2004. godine Ustavni sud dao je daljnje tumačenje članka 63.:

„Imajući u vidu navedene odredbe Ustavnog zakona, te činjenicu da ustavna tužba nije podnijeta zbog nedonošenja akta u razumnom roku, već zbog neprovođenja ovrhe ocjena je Ustavnog suda da u povodu predmetne ustavne tužbe, ne postoje pretpostavke za postupanje Ustavnog suda u smislu odredbe članka 63. Ustavnog zakona.“.

19. U odluci br. U-III/A/1128/2004 od 2. veljače 2005. godine Ustavni je sud izmijenio svoju praksu, prihvativši ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva. Dosudio mu je naknadu i nadležnom sudu naložio da završi ovršni postupak u roku od šest mjeseci od donošenja odluke Ustavnog suda. Pri tome se Ustavni sud izravno pozvao na sudsku praksu Suda u toj stvari.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

20. Podnositelj zahtjeva je prigovorio da duljina postupka nije bila u skladu sa zahtjevom „razumnoga roka“, predviđenim u članku 6. stavku 1. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

21. Vlada je osporila tu tvrdnju.

22. Razdoblje koje treba uzeti u obzir započelo je 8. svibnja 2000. godine i još nije završilo. Tako je trajalo oko šest godina i šest mjeseci.

A. Dopuštenost

23. Vlada je pozvala Sud da odbije zahtjev podnositelja zahtjeva zbog toga što nisu bila iscrpljena domaća pravna sredstva, tvrdeći da je 2002. godine članak 63. Ustavnoga zakona o Ustavnom sudu uveo djelotvorno domaće pravno sredstvo u odnosu na duljinu postupka. Dana 2. veljače 2005. godine Ustavni je sud donio odluku kojom je primijenio zahtjeve razumnoga roka u odnosu na ovršni postupak koji je u tijeku.

24. Podnositelj zahtjeva je osporio te tvrdnje.

25. Sud ponavlja kako prema članku 35. stavku 1. Konvencije može rješavati neku stvar tek nakon što su iscrpljena sva domaća pravna sredstva. Svrha pravila koje se odnosi na iscrpljenje domaćih pravnih sredstava je da se državama ugovornicama dade prilika spriječiti ili ispraviti povrede za koje se navodi da su ih počinile, prije nego se ti navodi podnesu njemu (vidi, između mnogih drugih izvora prava, predmet *Selmouni v. France* [GC], br. 25803/94, stavak 74., ECHR 1999-IV). Obveza iscrpljenja domaćih pravnih sredstava podrazumijeva da se podnositelj zahtjeva treba poslužiti uobičajenim pravnim sredstvima koja su djelotvorna, dostatna i dostupna u odnosu na svoje prigovore prema Konvenciji.

26. Sud nadalje podsjeća kako se od 22. ožujka 2002. godine ustavna tužba na temelju članka 63. Zakona o Ustavnom sudu smatra djelotvornim pravnim sredstvom u odnosu na duljinu postupka koji je još uvijek u tijeku u Hrvatskoj (vidi predmet *Slaviček v. Croatia* (dec.), br. 20862/02, ECHR 2002-VII). Međutim, u tom trenutku nije bilo jasno hoće li se novo pravno sredstvo uopće primjenjivati na ovršni postupak (vidi predmet *Pibernik v. Croatia* (dec.), br. 75139/01, 4. rujan 2003.). Kasniji razvoj sudske prakse Ustavnoga suda pokazao je da je od 2. veljače 2005. godine ustavna tužba postala djelotvorno pravno sredstvo

za duljinu ovršnoga postupka (vidi predmet *Karadžić v. Croatia*, br. 35030/04, stavak 38., 15. prosinac 2005.).

27. Sud ponavlja da se o pitanju jesu li iscrpljena domaća pravna sredstva redovno odlučuje pozivom na datum kad je zahtjev podnesen Sudu (vidi predmet *Baumann v. France*, br. 33592/96, stavak 47., ECHR 2001-V (izvaci)). Ovo pravilo ima iznimaka koje se mogu opravdati konkretnim okolnostima svakoga predmeta (vidi predmet *Nogolica v. Croatia* (dec.), br. 77784/01, ECHR 2002-VIII).

28. Vraćajući se na ovaj predmet, Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva podnio svoj zahtjev Sudu 12. srpnja 2004. godine. Tek je gotovo godinu i pol dana kasnije Ustavni sud po prvi puta presudio da je došlo do povrede prava na pristup sudu u sličnom predmetu. Stoga se od podnositelja zahtjeva nije moglo očekivati da podnese tu ustavnu tužbu, koja mu u to vrijeme nije nudila bilo kakve razumne izgleda za uspjeh.

29. Glede mogućeg odstupanja od općega pravila o neiscrpljivanju, Sud ne nalazi nikakve posebne okolnosti koje bi opravdale da se učini iznimka od toga pravila u ovome predmetu (vidi predmet *Omerović v. Croatia*, br. 36071/03, 1. lipanj 2006.).

30. U takvim okolnostima Sud smatra da se prigovor podnositelja zahtjeva ne može odbaciti zbog toga što nije iscrpio domaća pravna sredstva.

31. Sud nadalje primijećuje da zahtjev nije očigledno neosnovan u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Također primijećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba biti proglašen dopuštenim.

B. Osnovanost

32. Sud ponavlja da se razumnost duljine postupka mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i pozivom na slijedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositelja zahtjeva i mjerodavnih vlasti kao i važnost onoga što se za podnositelja zahtjeva dovodi u pitanje u sporu (vidi, između mnogo drugih izvora prava, predmet *Frydlender v. France* [GC], br. 30979/96, stavak 43., ECHR 2000-VII).

33. Vlada je tvrdila da je postupak bio složen i ne znatno važan za podnositelja zahtjeva. Naglasili su da je F.P. platio gotovo polovicu svog ukupnoga duga podnositelju zahtjeva. Glede ponašanja podnositelja zahtjeva, Vlada je tvrdila da je podnositelj zahtjeva pridonio duljini postupka jer se suglasio da uredovanje zakazano za 25. listopada 2004. godine bude odgođeno. Glede ponašanja domaćih vlasti Vlada tvrdi da su domaći sudovi u ovršnom postupku bili vezani sadržajem zahtjeva podnositelja zahtjeva te da je izbor najboljeg sredstva ovrhe bio na podnositelju zahtjeva.

34. Podnositelj zahtjeva je osporio te tvrdnje.

35. Sud ponavlja da je dužnost država ugovornica organizirati svoje pravosudne sustave na takav način da mogu svakome jamčiti donošenje konačne odluke o sporovima koji se odnose na građanska prava i obveze u razumnom roku (vidi, među drugim izvorima, predmet *Horvat v. Croatia*, br. 51585/99, stavak 59., ECHR 2001-VIII).

36. Sud je često utvrdio postojanje povreda članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetima u kojima se postavljaju pitanja slična onima u ovome predmetu (vidi predmete *Estima Jorge v. Portugal*, presuda od 21. travnja 1998., *Reports of judgments and decisions* 1998-II, i *Vodopyanovy v. Ukraine*, br. 22214/02, 17. siječanj 2006. i naprijed citirani predmet *Omerović v. Croatia*).

37. Ispitavši sav materijal koji mu je dostavljen, Sud smatra kako Vlada nije navela niti jednu činjenicu ili tvrdnju koje bi ga mogle uvjeriti da dođe do drugačijega zaključka u ovome predmetu. S obzirom na svoju sudsku praksu o tom pitanju Sud smatra da je u ovome predmetu duljina ovršnog postupka bila prekomjerna i da nije zadovoljila zahtjev „razumnoga roka“.

Stoga je došlo do povrede članka 6., stavka 1.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

38. Članak 41. Konvencije predviđa:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

39. Podnositelj zahtjeva potražuje 10.000 EUR na ime nematerijalne štete.

40. Vlada je ustvrdila kako je potraživani iznos prekomjeran i da ne postoji suodnos između potraživanog iznosa i financijskih očekivanja podnositelja zahtjeva.

41. Glede potraživane nematerijalne štete, Sud, presuđujući na pravičnoj osnovi i vodeći računa da postupak u predmetu traje oko šest i pol godina podnositelju zahtjeva dosuđuje 3.000 EUR na ime nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

42. Podnositelj zahtjeva također potražuje 1.830 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred Sudom.

43. Vlada nije izrazila svoje mišljenje o toj stvari.

44. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu svojih troškova i izdataka samo ukoliko je dokazao da su oni stvarno i nužno nastali i da su bili razumni s obzirom na količinu. U ovome predmetu, uzevši u obzir informacije koje posjeduje i naprijed navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 1.500 EUR na ime troškova i izdataka u postupku pred Sudom.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *proglašava* zahtjev dopuštenim;

2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;

3. *presuđuje*

(a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti slijedeći iznos koji treba pretvoriti u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan namirenja:

- (i) 3.000 EUR (tri tisuće eura) na ime nematerijalne štete;
- (ii) 1.500 EUR (tisuću petsto eura) na ime troškova i izdataka i
- (iii) svaki porez koji bi mogao biti zaračunat na taj iznos;

(b) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;

4. *odbija* ostatak zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 7. prosinca 2006. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren NIELSEN
tajnik Odjela

Christos ROZAKIS
Predsjednik